

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă are ca obiect modificarea și completarea **Legii nr. 287/2009 - noul Cod Civil**.

Această inițiativă legislativă este rezultatul unei consultări între semnatari și reprezentanții mediului asociativ, reuniți în jurul Asociației pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH) și preocupați de remedierea deficiențelor de ordin legislativ sau administrativ care afectează înființarea și funcționarea asociațiilor sau fundațiilor.

Una dintre problemele identificate, ce face obiectul acestei propuneri legislative, o reprezintă și **reglementarea ambiguă, restrictivă și impredictibilă a „darului manual” în conținutul noului Cod civil** (Legea nr. 287 din 17 iulie 2009), încă neintrat în vigoare.

Potrivit unei cercetări efectuate de APADOR-CH în cursul anului 2010, organizațiile neguvernamentale repondente evită încheierea donațiilor în formă autentică din cauza costurilor asociate autentificării. Sunt preferate darurile manuale pentru care sunt emise chitanțe și se înscriu în registrele de evidență.

Doctrina și jurisprudența sunt unanime în a aprecia că darul manual nu trebuie făcut în formă autentică (nici chiar în formă scrisă, neautentică), pentru valabilitatea darului manual fiind necesară și suficientă remiterea/înmânarea (tradițiunea) bunului mobil de la donator la donatar.

Dovada darului manual este supusă principiului din art. 1909 Cod civil, potrivit căruia cel care a primit bunul mobil este posesor și beneficiază de prezumția de proprietate asupra bunului mobil deținut. Deci, potrivit art. 1909 cod civil, care instituie prezumția de proprietate asupra bunului mobil aflat în posesie, beneficiarul darului manual nu trebuie să facă o altă dovadă a proprietății decât simpla posesie.

Această nu înseamnă că părțile nu pot întocmi, cu ocazia darului manual, un înscris (care nu trebuie autentificat) în care să se menționeze intenția clară de a dona și de a primi, precum și identificarea bunurilor care au fost înmânate. În cazul asociațiilor/fundațiilor, întocmirea unui astfel de înscris este o practică obișnuită.

Probleme mai mari cu privire la **donațiile sub forma darului manual** vor fi ridicate odată cu intrarea în vigoare a **noului Cod civil**.

Noul Cod civil (n.c.c.) reglementează donația în art. art. 984 - 990¹ și art. 1011 - 1033.

Art. 1011 din n.c.c. prevede:

- Donația se încheie prin înscris autentic, sub sancțiunea nulității absolute.
- Nu trebuie încheiate prin înscris autentic: donațiile indirecte, cele deghizate și darurile manuale.
- Bunurile mobile care constituie obiectul donației trebuie enumerate și evaluate într-un înscris, chiar sub semnătură privată, sub sancțiunea nulității absolute a donației.
- Dacă sunt de valoare redusă, bunurile mobile corporale pot fi donate prin dar manual. Darul manual se încheie valabil prin acordul de voință al părților însoțit de tradițiunea bunului de la donator la donatar. În aprecierea valorii reduse a bunurilor care constituie obiectul darului manual se ține seama de starea materială a donatorului.

Reglementarea din art. 1011 alin. 4 din noul Cod Civil privind darul manual este în mod vădit lipsită de previzibilitate și permite liberul arbitru la aprecierea valabilității donației sub forma darului manual. Sintagma “*valoare redusă a bunurilor*”, folosită în cod pentru a delimita donațiile ce necesită forma autentică de darul manual, este lipsită de precizia și rigurozitatea cerute, în mod elementar, unui text de lege² și, dacă va fi menținută, va crea instabilitate în circuitul civil, întrucât niciodată nu se va ști cu siguranță, nici chiar de către părțile implicate în darul manual, dacă acea donație putea sau nu să fie făcută în mod valabil fără formă autentică.

Criteriul prevăzut în același articol “*În aprecierea valorii reduse a bunurilor care constituie obiectul darului manual se ține seama de starea materială a donatorului*” este imprecis și, practic, total inefficient, întrucât donatarul nu are posibilitatea de a face o evaluare a stării materiale a donatorului, pentru a opta sub ce formă să primească donația: ca dar manual sau prin act autentic. Și chiar dacă ar putea face o astfel de evaluare, ea nu poate fi decât subiectivă și nimeni nu poate garanta că o altă persoană (spre exemplu, una cu atribuții de control) nu va

¹ Art. 985 din n.c.c. prevede: “Donația este contractul prin care, cu intenția de a gratifica, o parte, numită donator, dispune în mod irevocabil de un bun în favoarea celeilalte părți, numită donatar.”

² Art. 8 alin. 4 din Legea nr. 24/2000 privind tehnica legislativă prevede: “Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor.”

Art. 36 alin. 1 din Legea nr. 24/2000 privind tehnica legislativă prevede: “Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc...”

avea o altă opinie cu privire la starea materială a donatorului și, în consecință, la valoarea redusă (sau nu) a bunurilor donate.

Practic, și pentru ONG-uri, dar și pentru donatori, care nu doresc să fie expuși riscului unor controale bazate pe impresiile, pe subiectivitatea unei persoane, o astfel de prevedere elimină darul manual.

Din acest motiv, considerăm necesară corectarea **textului art. 1011 alin 4 din noul Cod Civil**, înainte ca legea să intre în vigoare, soluția cea mai simplă fiind eliminarea sintagmelor și formulărilor străine de precizia și claritatea unui text legal, în concordanță și cu regimul darului manual deja consacrat.

Față de cele prezentate, vă supunem aprobării **propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 287/2009 - noul Cod Civil.**

În numele inițiatorilor,

Deputat Alina GORGHIU

